

KOLOSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: negyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5
kr. azután osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középntca, STEIN J. könyvkereskedése.

Bonyha, febr. 14. 1862.

(G. B. F.) A „Kolosvári Közlöny“ 27-ik számában a „Gazetta“ után közölt erdélyi nemzeti közigazgatási területek táblázatában, egy néhány számítélnék hibásan kell állani, nem is említve a Fogaras után hibásan nyomtatott számot, melyet kerek számban 31,000 teszünk, s így ha a kiirt lakosok számának percentjét egybe adjuk, nem azon számok jönnek ki, hanem

Román kerületek		A percentek				Összes lakosság	Magyar	Szász	Elegy	Román
		Román	Magyar	Szász	Elegy					
1	Dévai	88	4	—	8	83,550	3,342	—	6,684	73,524
2	Hátszegi	92	4	—	4	57,330	2,293	—	2,293	52,744
3	Szászvárosi	88	7	2	7	53,566	1,607	1,071	3,750	47,138
4	Fejérvári	78	7	1	13	70,500	4,935	705	9,165	55,695
5	Abrudbányai	90	4	—	6	69,600	2,784	—	4,176	62,640
6	Szelisteyi	95	—	—	5	140,300	—	—	7,015	133,285
7	Fogarasi	90	4	—	6	31,000	1,200	—	1,800	28,000
8	Görgényi	70	18	3	9	41,500	7,470	1,245	3,735	29,050
9	Naszódi	92	2	—	6	57,000	1,440	—	3,420	52,440
10	Láposi	83	7	—	14	33,800	2,366	—	3,380	28,054
11	Hidalmási	90	4	—	6	50,000	2,000	—	3,000	45,000
12	Mocsi	75	14	—	11	76,600	10,724	—	8,426	57,450
Összeg:		—	—	—	—	764,746	39,861	3,021	56,844	665,020
Magyar megyék		A percentek				Összes lakosság	Magyar	Szász	Elegy	Román
		Román	Magyar	Szász	Elegy					
1	Déész	67	24	—	9	36,000	8,640	—	3,240	24,120
2	Szamosújvár	64	22	—	14	56,200	12,364	—	7,868	35,968
3	Kolozs	54	36	1	9	50,800	18,288	508	4,572	27,432
4	Hunyad	73	22	—	5	32,000	7,040	—	1,600	23,360
5	Thoroda	62	27	—	11	44,200	11,934	—	4,862	27,404
6	Enyed	63	27	—	10	93,800	25,326	—	9,380	59,094
Összeg:		—	—	—	—	313,099	83,592	508	31,522	197,378
Székely székek		A percentek				Összes lakosság	Magyar	Szász	Elegy	Román
		Román	Magyar	Szász	Elegy					
1	Maros	25	65	—	10	116,600	75,790	—	11,660	29,150
2	Gyergyó	29	63	—	8	38,000	23,940	—	3,040	11,020
3	Csik	7	87	—	6	55,400	48,198	—	3,324	3,878
4	Kézdi	10	87	—	3	66,500	57,855	—	1,995	6,650
5	Sepsi	30	62	—	8	78,500	48,670	—	6,280	23,550
6	Udvarhely	8	89	—	3	60,800	54,112	—	1,824	4,864
Összeg:		—	—	—	—	415,800	308,565	—	28,123	79,112
Szász székek		A percentek				Összes lakosság	Magyar	Szász	Elegy	Román
		Román	Magyar	Szász	Elegy					
1	Szász Sebes	46	1	45	8	23,199	232	10,439	1,856	10,672
2	Szeben	31	2	56	11	44,755	895	25,063	4,923	13,874
3	Selyk	42	4	44	10	20,380	815	8,967	2,038	8,560
4	Medgyes	37	5	48	10	39,235	1,962	18,833	3,923	14,517
5	Szegesvár	22	3	60	15	29,813	894	17,888	4,472	6,559
6	Ágotha	30	1	60	9	118,614	1,186	71,168	10,675	35,585
7	N. Sink	33	—	55	11	12,300	—	6,765	1,353	4,182
8	Kőhalom	32	6	51	11	24,535	1,472	12,513	2,699	7,851
9	Brassó	33	7	48	12	54,622	9,824	26,269	6,554	18,025
10	Szász-Régen	17	14	60	9	24,105	3,375	14,463	2,169	4,098
11	Besztercze	18	3	69	10	30,791	924	21,246	3,079	5,542
Összeg:		—	—	—	—	422,349	15,579	233,564	43,741	129,465
Egybe számítva teszen:		A percentek				Összes lakosság	Magyar	Szász	Elegy	Román
		Román	Magyar	Szász	Elegy					
1	Román kerületek	764,746	39,861	3,021	56,884	665,020				
2	Magyar megyék	313,000	83,592	508	31,522	197,378				
3	Székely székek	415,800	308,565	—	28,123	79,112				
4	Szász székek	422,349	15,579	233,564	43,741	129,465				
Összeg:		1,915,895	447,597	237,093	160,270	1,070,975				
Nemzetenként percentre osztva jut:			23 1/3 %	12 1/3 %	8 1/3 %	56 %				

Nálunk a népszámításra két alapunk van, az egyik az 1854-beli, mely hogy jó lett volna, senki sem erősítheti, de mégis ezen egyetlen egy alap az, mely a nemzeteket külön vette fel. 1857-ben már vallásonként tették, fölvevén 6 vallást azaz: katolikus, görög-egyesült, reformatus, lutheránus, unitarius, görög-nem-egyesült és zsidó vallásokat.

Azon területi táblázat tervezőjének is munkáját az 1854-beli népszámítási felszámításra kellett volna alapítani, hozzáadván a 6% szaporodást, nem pedig az 1857-belire; mert a szerint Brassó vidékén több lutheranus faluk, valamint Erdélyben még létező más ily helységek, és a szerteszórt magyar lutheranusok mind a szászok számába jönnek; valamint az elegy nemzetiségeket az 1857-beli szerint, megkülönböztetni a zsidókon kívül teljes lehetetlen.

Az 1855-beli hivatalos kimutatás szerint volt Erdélyben. 2,062,379 lakos. A 6% szaporodást hozzáadva kell hogy legyen . . . 2,136,122 lakos.

Ha nemzetenként veszük fel, ugy		1855. volt	6% hozzáadva	az egyeseknek percentje.
Román		1,227,276	1,300,913	59 1/2 %
Magyar és székely		536,011	568,172	26 %
Szász és német		192,482	204,031	9 1/3 %
Czigány	78,923			
Zsidó	15,573			
Örmény	7,600			
Szláv	3,743			
Elegy	771			
Összesen		106,610	113,006	5 1/6 %
Fő összeg		2,062,379	2,136,122	

Ha azon táblázatot, melynek alapján tettük főnnebbi számításainkat, lehet a szász tervek alapjának tulajdonítani, a mint ezt a „Gazetta“ gyanítatja, akkor a szász tervezők, hogy nemzeti tervöket a világ előtt igazolhassák, egy néhány számítási hibát csuszattak be, s így:

a románokat sziveskedtek 17 3/4 percenttel apasztani a magyarokat „ 21 1/5 „ „ ellenben magokat „ 14 — „ szaporítani s az elegy nemzeteket 29 1/2 percenttel méltóztatták szaporítani; egy általában a nép lakosságát lejjebb szálították, de a magukét nevelvén, hogy egy ezáltal saját százalékukat annál inkább nevelhessék, hol már ez sem használt, ott az elegy nemzetek szaporításához fogtak; apasztván a más két nemzetet, hogy magukat annál inkább kitüntessék, és ha nem volt jó reájok nézve az 1854-beli számítás, elévették az 1857-belit, vagy ha ez sem talált, úgy önkényileg számokat teremtettek.

Nem kívánok a törvényellenes felosztásnak megczáfolásába elegyedni, mert ez egyfelől már annyira be van bizonyítva, hogy azokat újra elésorolni, csak is az ügyet gyöngítné; másfelől oly absurdum, hogy a hozzászólást sem érdemli. Csak is azon szerény kérdést vagyok bátor azon urakhoz intézni, hogy nem szégyenlik-e magokat, ha az általok egybealkotott szászországnak lefestett mappájára tekintenek, vagy nem borzadnak-e meg, ha végtére egy igazságos népszámítással kisülne, hogy önteremtett, országukban is kevesebbé maradtak! Uraim, uraim legjobb az egyenes uton járni.

Nem erősítheti senki, hogy a mostani felosztása Erdélynek célirányos volna, s minden bizonynyal, ha normális állapotba jutnánk, legelső teendőnek kell lenni, hogy a törvényes országgyűlés egy új felosztást rendeljen el; az eddigelé is bizonyára megtörtént volna, de egyik főakadály volt éppen a szászöld. De miután a szász nemzeti gyűlés talán a hetes bizottmány törvénysértő munkáját valaha elfogadván, régi jogairól lemondana, s így a territorialisról is, a nagy német birodalomba beolvadna, mert azon feltételek, melyeket a hetes bizottmány kikötött, nevésegesek, miután csak az szabhat feltételeket, ki egyezést akar létrehozni, de sohasem az, ki ajándékot fogad el: úgy akkor majd egy törvényes új felosztásnak semmi sem fog többé ellene állani.

S végtére meggondolta-e a szász nemzeti hetes bizottmány mit kér azzal, hogy a megyei tisztek az osztrák őszállam pénztárából vegyék fizetéseiket, s meggondolták-e, hogy ezzel kimondották, hogy direct és indirect adónknak legalább 50% nevedkedni kell, — de erről máskor.

A franczia törvényhozó testület felirati javaslata.

„Felség!

Elégtétel- és reménnyel töltene el Felséged békebiztosításai, mivel mindazon javítások, melyeknek megvalósulását ohajtja Felséged, s a melyeknek a nép jólétét öregbíteniük kell, csak a közbizalom, a hosszas és megszilárdult béke eredményének segítségével teljesülhetnek.

Az uralkodók francziaországi látogatásának mindig azon haszna leendő, hogy az ön és nemzetünk jelleméről saját maguk hozván ítéletet, át fogják látni, mennyire igaztalan azon bizalmatlanság és előítélet, melyek néha a kormányokat és népeket elválasztják.

Felséged csak oly ügyekért folytatott háborút, hol Franciaország becsülete és érdekei érintve voltak, s jól tudjuk, mikép nem engedi magát besodortatni sem becsavagyó követelések, sem oly előítéletek által, melyek korunk érdekei és eszméivel ellenkeznek.

Helyes itélettel cselekedett Felséged, midőn az olasz királyságot elismerte. Franciaország nem teheté, hogy miután annyi emberét és anynyi pénzt áldozott, veszélyeztetni engedje győzelmei politikai eredményét. Franciaország katolikus és szabadelvű: azt akarja, hogy vallásának feje független és tisztelt legyen; ámde mindig kedvezésben részesíti a valódi szabadságot, valamint a népségek erkölcsi és anyagi haladását. Ezen érzületek kielégítése Itáliában sok akadályra talál; de mi határozottan bizunk Felséged loyális szándékaiban. Ne engedje tehát Felséged magát elcsúszgészteni sem a kitarító megtagadás (refus persistants), sem a titrelmetlen vágyak által, és Felséged akaratának kétség-telentül sikertőlend kibékítne e két nagy ügyet, melyeknek ellenséges állása mindent megzavarja a kedélyeket és lelkiismereteket.

Az Amerikát pusztító polgári háboru súlyosan éri iparunkat és kereskedelmünket; igen melegen ohajtjuk, hogy e vizály közel- véget érjen. A törvényhozó testület teljesen helyesli Felségednek azon eljárását, hogy e válság folyamában, valamint az Amerika és Anglia közt újabban felmerült surlódás alatt csupán a semlegességi jog tiszteletben tartására fordított gondot. Oly kormány, mely megváltoz-

hatlan szabályul a jogot és igazságot tűzte ki, rövid időn a világbéke bírájává lesz.

A sinai, kosinsinai és mexicói hadjáratok Franciaország becsületét megőrzésére és nemzetbeliünk védelmére kezdték. Ohajtjuk, hogy e távoli és költséges hadjáratok lobogóink tiszteltetését biztosítsák és kereskedelmünknek tartós rakpiacot biztosítsanak. A kosinsinai telep ily szellemben lévén vezetve, bő kárpótlást ígér a ráfordított áldozatokért.

Ha a közönség megdöbben a függő-adósság mennyisége előtt, oka abban fekszik, mivel annak eredetét és okait érezt megfontolással alá nem vette. A törvényhozó testület csak kedvező véleményével lehet pénzügyeink állásáról, mivel a kiadások alkalmazását mindig éber figyelemmel kísérté. A létező hiány főokai a közelebbi tengeri hadjáratok, és a közelebbi tehermentesítési működések. Az ország jelen gazdaságára tekintvén, semmi nyugtalansági ok nincs.

Azon jognál lemondás, kölcsönt köthető az állászatok közt, egység a kiadások ellenőrködésében, a költségvetés újabb felosztása oly intézkedések, melyeket Felséged a végezt léptetett életbe, hogy az állam pénzügyeibe több rend és gazdálkodás hozassék be; teljesen bizunk azok ezélszerűségében, mivel lényegesen ezen feltételhez vannak kötve, hogy az átutalások (virements) csak parancsoló és véletlen esetekben alkalmazandók.

Mi is sajnáljuk, mint Felséged, hogy Felséged kormányja kénytelen látja magát némely adókat felemelni, s újabbakat kivetni, lelkiismeretes tanulmányozni fogjuk ezen intézkedések összességét, tekintettel lévén a pénzügyi igényei- és az ország tehettségére. Ohajtandó lenne, hogy a jövedelmek rendes szaporítása és a nem gyümölcsöző kiadások apasztása által felfedeztessék azon eszköz, mely által a költségvetés egyensúlyozva legyen, és a közmunkák tovább folyanak.

Felséged igen helyesen van meggyőződve arról, hogy a nép sokkal igazságosabb, mintsem egészen Felségedig engedje felhatni a távoli forradalmak vagy az aratás soványasága miatti átmenetes szenvedéseit. Kitartással és megadással tőri a munka csökkenését és az élelmi szerek drágulását, elismervén, mikép Felséged szüntelen arra törekszik, hogy jóléte öregbítessék és általános kifejlődést nyerjen. Ohajtván, hogy Felséged nézeteivel megegyezzek a törvényhozó testület, úgy hiszi, hogy a kereskedelem és a magánvállalatok csak bizonyos feltételek alatt nyerhetnek lendületet: állandóság a vámjog- és adókban, bizonyos kereskedelmi törvények reformja, s végre azon nyűgök elnyomása által, melyeket a szabályozás túlzásai vetnek az ország produktív erejére.

Felség! a törvényhozó testületnek ismét köszönetet kell mondania, hogy a közügyek ellenőrzésére szélesebb hatáskört nyert; ezen újabb kezdemény mind szorosabba fűzi a köteleket, mely Felséged politikájához csatolja. Ne engedje megszomorítani szívét egyes elszigetelt igazságtalanság által, a nemzedékek, melyek naponként enyésznek, magokkal vizsik az elavult előítéleteket, sőt még a tiszletre méltó büszséget is. Ma egész Franciaországot Felséged kormányzatának mérséklete, jósága, igazságossága és diszkossé lelkesíti. Az ellenzék tehetlenekké válnak oly aradó ellenében, ki nagyságát tetteire alapítja és erejét a közérők segélyéből és az ország szeretetéből meríti.

BP.-Szent-Márton, febr. 25.

Küküllőmegye köztisztviselthez álló főispánja, folyó hó 3-dikán venén a felséges kir. főkörmányszéki elnökségnek méltóságától felmentő leiratát, azonnal a megye kormányzatát első főbíró Földvári Ferencz ur kezébe tőven — bonyhai kastélyába, honnan a királyi kegyelem ezélt tiz hóval szólítja e diszes polczra — visszavonult, hogy mint valódi honfi más téren működjek a háza boldogításán.

A bucsuzás rövid, de megbató volt.

A volt alkotmányos tisztikar 10-kén testületileg tette oucsulogatását a tisztelt főispán, kinek öröme övét körében láthatni, hasonló volt a gyermek kitörő öröméhez.

Az unjonan kinevezett helyettes Puskár János ur febr. 7 kén érkezvén a megye székhelyére, saját szavai szerint, a pusztá falakon kívül, csak az ajtónál állt fogadtatott.

A magyaroknak a közeléltől visszavonulása, tekintve a közel multakat, tekintve azt, hogy alkotmányuktól megfosztva látják magukat, igen természetes volt.

A főispáni helyettes ur a megye viszonyai val merőben ismeretlenül a megye szervezéséhez fogott. A románok azonnal vállalkoztak. A magyar volt alkotmányos tisztviselők közül is többen kaptak kinevezést, de a nyilatkozattal késték még, várván az időtől, miként fogja az a megyei közvéleményt alkotni és fejleszteni.

A vélemény a hivatalvállalásra nézve megoszlott. Egy jelentékeny rész a vállálás mellé szavazott azon okból, hogy ha a közélet teréről a magyarság egészen visszavonul, akkor merőben más elem lépne előtérbe, mely körülmény a szomorú mult tapasztalása szerint nemcsak a megyére, hanem egyesekre nézve is káros hatással volna.

Továbbá azon okból is, mert ezen párt meg volt győződve, hogy a népre nézve igen sok függ a jelen ideiglenes rendszabályoknak, kik által és mikénti alkalmazásától. Az ellennézet egyénei derék honfiak ugyan, de a nem-vállalás okaival nem voltak eléggé tisztában.

Az idő telt, a csend és rend itt-ott egyes kihágások által fenyegettetni látszatott, de a szervezés még mind nem sikerült, míg végre főispáni helyettes ur azon szerencsés gondolatra jött, egy birtokosi gyűlés barátságos értekezlete által éni ezélt.

A számitás nem esalt.

Megyének közszolgálatában harmincz és egy néhány év alatt szerzett polgári érdemeit, szeretett alkotmányos főbíránk F. F. most egygyel megint szaporította, midőn ezen febr. 23 kán tartott értekezleten minden népszerűségét arra kívánta felhasználni, hogy a magyarok a tért ne hagyják el és részükül egy a jelen viszonyok közt a közkívánatnak leginkább megfelelő tisztikar alkottassék.

A sok tapintattal és miveltéssel bíró helyettes ur rokonszenven fogadta a magyarok közeledését, azon combi-

natioval, mely szerint D. L. elfogadta az első főbírást, román részről a főbb hivatalok nekik szánt fele része be lévén töltve.

Ekkor a hivatalvállalásra fontos érvül szolgált a románok által kimondott azon feltetés is, hogy ha a magyarok nem vállalkoznak és rossz napokban is velők osztozni, ez annak volna a jele, hogy visszatásztják a román részről nyújtott testvéri jobbot, s így az anyyi gonddal ápolott testvéri egyetértés tán örökre felbomolna.

Habár ezen okoskodás nem is ment minden fenyegetéstől, sokkal becsesebb nekünk azon vívmány, mely ha tán egyedüli eredménye is ezen tiz hónapos alkotmányosnak mondott életünknek; de elegendő arra, hogy megyei beléletünk viszonyainak megszilárdítására, hacsak alkotmányunk tökéletes felföldözése nélkül lehet tovább is fentartsuk.

Február 23-kán a megye székhelyén tartott értekezlet közelítette a külön véleményeket, s mint mondók a D. L. első főbírása alatt egy megállható tisztí kombinatio alakult és helyettes ur által elfogadtatott, egy a vállalkozók részéről tartandó előleges tanácskozmány kikötésével.

Ezen tanácskozmány 25-kén tartatott meg. D. L. nem jelent meg ugyan, de tisztelt házigazdánk kinyilatkozatta, hogy „jelenleg hivatalt nem vállalhat.”

Es így újból állott a dolog ott, hol ezélt három nappal áll vala, azaz hivatalt senki vállalni nem kívánt; kivéve azon egy pár egyént, kiket családi viszonyok kényszerítettek.

Két tisztelt férfi, kikről méltán lehet mondani, hogy a megye közvéleményének legcompetensebb vezetői világosan megfajították, hogy jelen viszonyok között polgári kötelesség, ha kell a közvéleményvel is szembe szállani, de a tért a míg lehet el nem hagyti. Kimondatott, hogy ily viszonyok között hivatalt vállalni áldozat, melyet e megye érdeke megkíván, nem maradt egyéb hátra, mint állatva ezen okok horderejét, az áldozatot ezen megye közjólétének meghozni.

E megye tekintélyei által a jelöltek oda lőnek utasítva, hogy hivatalukat kinevezetés esetében elvállalják. Es így a nap hőse Szilágyi Lajos lőn, ki a közkívánatnak engedve, meghozta maga részéről ezen félremagyarázhatlan áldozatot a közvéleményvel szemben, elfogadván az első főbírói hivatalt, ezen állomás elvállalása lévén a legkritikusabb; s a többi aztán önkénynt következett.

A magyarok részéről új tisztí kombinatio tebté e szerint alakult: Első főbíró: Szilágyi Lajos. Alispán: Gyárfás Lajos. Főjegyző: Mártonfi Ignác. Szolgabírák: András István, Földvári Gábor, Mátéfi Ferencz megmaradtak. Törvényszéki bírák: Vita Sándor, Gyárfás Ferencz, Finta István, egy hely türes.

A bírák megerősítés végett, a mint tudjuk, fel is terjesztettek már. Ohajtandó volna, ha azokra tekintettel lennének.

A tisztikar még tökéletesen kiegyesztve nincsen, annak idejében közülük az egész névsort.

A főispáni helyettes tapintatától elvárjuk, hogy e megyében létrejöjjön nemzetiség közti egyetértés csak meg fog szilárdulni, hiszen megígérté, hogy az lesz minden törekvése, és mi reá mondjuk: Ugy legyen!

Belsőszolnokmegye jó és félrevezethetlen, a haza s azzal szorosan egybezánczolt közös boldogsága iránt éfelfogásán népének egyes mozzanatairól kívántam a t. szerkesztő urat értesíteni, midőn tántoríthatlanságának e megye vegyes nemzetiségű köznepe egyaránt, mind meg anyyi tanujelait adja, s most is az alkotmányos szabadság amaz er nyeredetlen harcosairól, kik e megyének méltán büszkeségei oly hévvel emlékeznek, maig is sokan panaszaikkal alkotmányos tiszteik elébe járulnak, s addig hitelt nem is adnak, míg azok által személyesen nem értesülnek, hogy kormányuk megszűnt, s ekkor sajnálkozások kijelentése mellett búsan és nyugtalansággal térnek meg övéik körébe, hogy ott elmondhassák családusukat, jobb reményüket pedig tovább fűzhessék, mert e nép még mind jót remél. Vajha reményében családós soha ne támadna.

E megye tisztikarához nevezetesen volt alkotmányos főbíránk m. Torma István és alispán m. Betegh Kelemen urakhoz, mint a nép kegyeltjeihez több helységből bizalmi szavazat érkezett, melyekből egyet, midőn annak önzetelenségéről meggyőződtem, hogy viszont állításom valódisága felől kellő meggyőződéssel szolgáljak, im közlök szóról szóra:

Méltóságos ur!

Midőn királyunk ő felsége a mult évben megeléglve idegen hivatalnokok által 12 éven át sanyargatott hazánk szenvedését, elhatározta minden szent érzelmeinkkel összefont 1000 éves alkotmányunkat helyreállítani és bennünket, t. i. a haza népeit ennek következtében saját választotta, bizalmunkat, ugy mint legmelyebb tiszteletünket bíró tiszték által szentesített saját törvényeink szerint kormányozni: keblünket az önzert büszkesége és forró imák dagaszták a miatt, hogy a mindenek ura valahára megtestesíté a nép igéjét, és megadá annak alkotmányos önkormányzási jogát. Midőn ezen ohajtott önkormányzás valódisására megnyílt az első lépés, sorsunk fölött a legelhatározóbb megyei tisztikarunk szabad megválasztása által, büszkeségünk a legmagasabb fokra emelkedett, annak minden helyeit nemcsak legértelmesebb, de legdiszesebb és öszinte bizalmunkra legméltóbb választottjai által látván betöltve.

Méltóságod e diszes választott tisztikarban közigazgatási tekintetben mint alispán első helyet foglalt el, és hogy rövid, de terhes tisztí pályáján bizalmunkat a lehető legnagyobb mértékben birta méltóságod, azt bebizonyítani nem lehet más alkalmunk, mint törvényeink tisztelete által megkönnyíteni méltóságod nehéz tisztét.

Most azonban fájdalmas érzéssel látjuk, hogy önválasztotta tisztikarunk tisztét előlított ösmeretlen okokból átadta újból kinevezettnek, de ezen körülmény nemcsak meg nem szűnteti, de ha lehet még emeli öszinte bizalmunkat saját választotta most már nem működő tisztikarunk iránt, és ez az mit méltóságodnak kijelenteni kötelességünknek

tartunk, hálás köszönetünkkel együtt nehéz hivataloskodása ideje alatt törvényeink tiszteletéért és ezek által irántunk tanúsított hajlamaért azon főbászunkkal, hogy a mindenható engedje meg miszerint választott tisztikarunk és ebben méltóságod melőbb visszafoglalja helyét.

Mely kijelentésünk után mely tisztelettel öröklünk méltóságodnak.

Gáncs, januárius 18-kán, 1862.

A község nevében:

Czece Károly, Lászlófi Miklós.

Alázatos szolgálai: Todorile Pabon, Gáncshelység bírája. Pop Juon, Cs.-Györgyfalú bírája. Kimpán Jordaty, Negerfalva bírája. Pop Dionisie, Emberfő h. bírája.

Adjon Isten e szegény hazában ilyen népet, mert ha a nép jövőjét ennyire felgöngyölíti, akkor lehetetlen e hazának boldognak nem lenni. Áldás hazánkra és a népére!

Uzso Ernest s. k.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kolozsvárról írják a „Sieb. Bote“-nak, hogy az „erdélyi országgyűlést“ illetőleg a választók összeírása mindenütt befejeztetett (?) s majd minden hivatal beküldte már a jegyzéket az országos főhatóságnak, minőlfogva semmi kétség többé, hogy az „erdélyi országgyűlés“ össze fog hivatalni. Az újonczosai munkálatok szintén befejeztettek. A megyei és vidéki törvényszékek bírái már kinevezettek volna. Schreiber főkörmányszéki tanácsos nyugalmi állapotba helyeztetése iránt beadtá kérvényét.

Háromszékről egy névtelen levél jött hozzánk egy állítólag katona székelytől, melyben igyekszik kimutatni, hogy a székely volt katona és jobbágy réteg örvend a provisoriumnak; azt írja az író, hogy ha levelét ki nem adjuk, kiadhatja valamelyik román vagy német lapban. Csak menjen is oda levelével, melyben oly igazságokat beszél, melyek alá nevét sem merészlé odairni, nehogy meg tudják Háromszéken, ki az, a ki azt hiszi, hogy a törvény megtagadása becsületére válnék a szabad székelynek.

A birodalmi tanács budget bizottmánya az erdélyi udvari kancellária költségvetését már megitélés alá vette. Némely bevezető megjegyzések után, az Erdélybeni államjogi alakulás, valamint a politikai s törvénykezési igazgatás iránt, az e tárgyban jelentés a költségvetés egyes tételeinek megitélésére tér át. A központi vezetés 92,000 ftnyi megkivántató összege, a német-szláv tartományokéval öszhangzó fizetések nagysága, valamint az udvari kancellár fizetése (8400 ft s 2400 ftnyi hivatali pótlék) tekintetéből, semmi kifogás alá sem esik; ellenben a 20,000 ftny előlegesen kiszabott változható kiadásoknál 10 percentnyi levonásnak kell eszközöltetnie az előre számított összeg feléből. A politikai közigazgatás számára 1,164,900 összes kellék igényeltetik. Ezen rovat a hatóságoknak 1854-ik évi organikus elrendezésén alapul; — mivel azonban ezen hatóságok többé nem állanak fenn, s a mostani hatóságok létszámkimutatása hiányzik: az 1850-ik évi költség s az 1861-dik november s december hónapokból eddigi tapasztalás vétezt fel alapul. Már ezen rovatnál 1,144,156 ftnyi leszállításnak kell bekövetkeznie. A költségvetés többi összegei s tételei aránylag, se magasságuk, se az osztály által indítványozott leszállítások tekintetéből nem jelentékenyek; s végül még csak az lenne megemlítendő, hogy az osztály véleménye szerint, az erdélyi udv. kancellária számára előre felszámított 3,123,500 ftnyi öszs.-költség 3,069,856 ftny leszállításának, s e szerint 53,644 ftnyi megtakarításnak kellene eszközöltetnie.

Háromszékről tudósítanak, hogy ott a hó szerfölött nagy és a Nemere borzasztó pusztításokat tett. A többek közt a kovászai lelkes neje két lóval szekérral ment haza Brassóból, a hófuvatag az utat elborította. S midőn a kocsis megállott, hogy a hófuvatagon át utat keressen, a Nemere viharja alatt a lelkes neje és kocsis a hófuvat miatt megfagytak. Ezenkívül többek lettek ezen rendkívüli vihar áldozatai. A Mitacson át Csik felé menő hat szekér közül is kettő a hófuvatag elborított, a szomszéd falusiak segélyre sietve, a szekereket eltemetve kapták, s négy marha még élt, kettő megfagyott volt s elpusztult, az emberek egyiket szintén meglelték halva, a másikat nem akadtak rá. Onnan jött utasok beszélik, hogy régóta nem dühöngött így a Nemere. Ugyanazok Háromszékről értesülünk, hogy a királybíróssággal megkínált Henter Sándor nem halt meg; az értesítő ösztesítését Pócsa Ferencz hirtelen halálával, kibén egyik szabadelvti hazánkfiának s Felsőfejmegye volt követének a pesti országgyűlésen — vesztését fájlatja hazánk.

A „historisch-politische Blätter für das katholische Deutschland“ című közlönyben egy bécsi levél jelent meg, mely szerint Ó Felsége az olasz tartományban való tartozkodása alatt azon határozatra jutott, hogy haladéktalanul lerombolja azon válfalat, melyet közte és Magyarország között a boszuság, fejeskedés, félreértés, rosakarat, a forradalom által megvesztegetett eszmék, az árulás stb. emelt.

Február 26 dikának napján Ó Felsége Schmerling államminisztert elismerő kézzirattal és a Lipótrend nagy keresztjével tüntette ki. Este nem volt illuminatio; némelyek jó példával mentek ugyan elől, de nem találtak követőkre.

A „Pesti Napló“ kiadó-hivatalához a magyarországi árvízkarosultak fölségelésére önkénytes adományok útján eddig 6500 forintnál több gyűlt be.

„Béküljünk ki!“ ezim alatt Temesvárott új politikai röpirat jelent meg.

Február 26 dikának napján Bécsben a sz. István templomban fényes gyűlésezet volt jelen. Jelen voltak: több főherceg, az osztrák miniszterek, az államtanács tagjai, a bir. tanácsosok többsége, a községtanács, egyetemi tanárok, a kereskedelmi-kamara képviselői stb. De — mint a „Sürg.“ bécsi levelezője írja — egyetlen magyar magnás se vala látható. Gr. Nádasdi miniszteri egyenruhában jelent meg. A „Morn. Post.“ hazánk ügyeire hívja fel a februári patens-ünnepők figyelmét. Emelkedetebb hanglatban — nygmond — könnyebben határozza el az ember magát a kibékülésre. Imé, itt

van az emelkedettebb hangulat, s ezért a magyar korona országaira figyelemmel kell lenni, hogy a mai (február 26-dik) nap ezekre nézve is legyen egy jobb jövő megkezdője.

— Franciaországban az illatos olajokat ugy kezdik készíteni, hogy egy friss virágokkal telt edényben légszivattyú segítségével erős légfolyamat vezetnek át, melyből az illattal telt lég tiszta olajat tartalmazó hengerbe bocsátatik; ez pedig darab ideig forgatván, a bentlevő olajjal a lég illatja egybevegyül.

— Egy franciaországi faluban a gyermekek a házi macska kinzásában találak mulatságnak. A kinzás következtében a macska megveszett, s az őt kinzó gyermekeket összeharapdálta, kik mindannyian a legborzasztóbb halállal multak ki.

— A Vezuv utóbbi kitörése óta még most sem nyugszik. Nemcsak hamu és füstfelleg tödül ki töltéséből, hanem oly veszedelmes gőz is, mely a levegőt megrontja; e gőz több állatot ölt már meg. A földrengések is mutatkoznak még, habár csekély mértékben.

— Az „Alföld“ a következő vadászeseményt közli: A duleseli uraságnak 4 cselédje vadászni menvén, üzöbe vett egy nagy vadkant, egyik közülük nyakszirtzen lőtte. A lövése a vad állat bősziúllen ellenére rohant, ki csak a mellé álló tükere történt ugrásával menekülhetett. Tovább rohant a nem messze álló másik lövész felé, ki a bősziúll állattól közről bevarta. A vadra irányított fegyver azonban el nem sülvén, szaladással akart menekülni. A vadtól üzetvén, miután egy vastag fa derekát báromszor körülszaladta, a nagy hó miatt arezra esett, a vad a vadász hátra ugrott, összevissza tépte és hasogatta, de megérkezvén az üldözök ebek, a vadra rohantak, s összemarva mindenfelé cibálták. Ezek közül a leggyűrt lövész szabadulni ohaítván, végerejét összeszedvén, ellenének két fülébe kapaszkodott. Az ordítóra odaérkezvén a kutató vezető hajtó, második subintásra a fejszét a vad oldalbordaiba vágta, mit az rémülten magával vitt, utolsó agyardőféseit adván az előtte álló két kutyának. A sérülteket szánón hazaszállítván, a többiek másfél óráig a vadat üldözték; a vad a zimróli határban egy favágóval akadott szemközt, azt üzöbe vette, s ez a hallatlan nagy állattól megrémülve futott, alig kapván időt, hogy egy fára menekülhessen, különben éppen úgy jár, mint az előbb hazaszállított edes testvérbátyja. Az üzök a szörnyeteget végre utólvén, az ötödik lövészre elejtették, és csak azután lehetett oldalbordaiból a fejszét kivenni. A vad a nagy tél dacára is február 10-kén 300 fonton felül nyomott; a megsértett lövész ágyban fekszik, s életben maradását, mihez kevés remény van, csak az őt gyöngéden ápoló női kezeknek köszönhetné.

POLITIKAI HIREK.

Angolszág. London, febr. 24. A „Times“ a német kérdés felett elmélkedvén, cikkeit a következő szavakkal végzi: Sardinia Olaszországban nem állott oly hatalmasan, mint Poroszország a német birodalomban áll, s mégis egy pár hónap elég volt, hogy minden más olasz államot felforgasson, vagy szétdaraboljon. A nélkül, folytatja a „Times“, hogy a porosz királynak ily erővel politikát javasolnánk, annyit mindenesetre legyen szabad tanácsolnunk, hogy oly eljárást kövessön, melyből lássák át a kis államok dicőségű politikusi, hogy Poroszország, nem az az önállás nélküli hatalom, a milyennek ők tartják, és hogy el van határozva nemcsak függetlenségét, hanem első és legjelentékenyebb helyét is a szövetségben megtartani.

Franciaország. Napoleon hercegnek a senatusban mondott beszéde (folytatása és vége.) Szónok a „Giornale di Roma“-ból egy cikket olvastat fel. Mi engemet Larochejaquelin ur beszédében meglepett, leginkább azon makacsság volt, melylyel tisztelt barátomat, a belügy-minisztert megtámadták. Ki kell mondanom, hogy én sem vagyok mindenkori a Persigny gróf nézetein. Én jobban szeretem a szabadságot mint ő, vagyis helyesebben szólva, ő épp úgy szereti azt mint én: de én több bizalmat helyezek a szabadságban ő nála, és talán melegebben ohaítom az épület befejezését mint ő. De tudják önök miért támadtattam őt meg? mert ő a szerencsétlenség udvarlója: szabadságot és vért áldozta oly ügyért, mely akkor hallgatóim legtöbbje előtt utópianak tűnt fel: neki ösztönyszerű előérzete volt a szabadelvű Napoleonismus eszméjéről, s azon demócrata elvekről, melyek azt dicsőséggel tetézik. Egy hang: Igen helyes. Napoleon herceg: A senatus elnöke által az ugy nevezett demócrata bankett felől adott felvilágosítás után felesleges volna arról szólanom; de fel kell említenem egy kifejezést Ratazzi beszédéből: Azoknak, kik tiszteltetére a bankettet rendezték, köszönetet fejezvé ki, azt mondá: „Első gondolatom a császárra, önök derék nemzetének méltó fejeire van irányozva.“ Ő cs. fensége megjegyezte, hogy a jelen voltak illőbbnek tartották, hogy a császárt egy olasz ajkú trütszen áldomást, s ne a jelenvolt hírlap-szerkesztők bármelyike. És Larochejaquelin ur, ki oly jól van értesítve, tudhatná, hogy a bankett teremét a császár mellszobrá díszíté. De tudják önök, hol insultattott és zúzatott össze a császár mellszobrá? A pápai hadseregen! (Zaj.) Mitűn Goyon tábornok felvilágosításokat adott e tárgyban, kérdezze ő, mily jelenetek voltak Merode ural, a pápai hadsereg fejével: ő majd meg fogja önnek mondani, hogy csak a pápi rend iránti tisztetlet tartotta őt vissza, hogy e méltatlan lelkes ellen a legszélös eszközök nem használta fel feleletül a császári kormány ellen használt kifejezéseire. Ott kell keresni a császár és Franciaország elleni gyűlöletet, és nem a demócrat sajtóban, mely egyébként szintén gyakran használt illedelmetlen kifejezéseket, és ezáltal árt azon nagy ügynek, melyet védeni hivatta van. Az örökösödést illetőleg a marquis ur zavart csinált a jogos, és másnemű örökösödés közt. Az én általam védett örökség a forradalom nagy elveinek alkalmazása, s nem azon Isten kegyelméből eredő örökség, melyet azok értenek, kik azt 1852-ig szerették, vagyis azon időszakig, midőn őn marquis ur e körbe lépett. Én nem teszek önnek szemrehányást. Én élesen elválasztom egymástól a két örökséget: és engedessék

meg, hogy dynastiánk dicső alapítójának akkor mondott szavait, midőn az örökösödési császárságot elfogadta, idézhessem. Ő azt felelte a senatusnak, midőn az a senatus consultum közölte vele: „Mindem, mi lényegesen járul a haza boldogságához, szerencsére reám nézve. Én elfogadom a címet, melyet a nemzeti dicsőségre nézve hasznosnak tartok... reményem, Franciaország soha sem fogja megbánni azon kitüntetések, melyekben családomat részesíté... Utódaim mindenesetre nem az én szellememben fognak működni, mi helyt megszűntek a nagy nemzet bizalmát és szeretetét megnyerni.“ (Megindulás.)

És később, a szerencsétlenségben, mit mondott a katonasághoz, és a néphez intézett kiáltványában? A herceg több idézetet tevén Napoleon kiáltványából, folytatá: És tudják-e önök, mily jelszóval járta be Napoleon Franciaországot? A következőkkel: Le a kivándorlottakkal! le a nemesséssel! le az árulókkal! (traîtres) (a hallgatók legnagyobbrésze azt hitte, hogy a herceg „brétres“ mondott, s ezért óriási zaj szakította félbe a szónokot) melynek folytán az elnök is közbeszólt némi rendre utasítva a szónokot, figyelemztetvén őt, hogy szomorú emlékeket költ fel, melyek nem hiszi, hogy a történeti igazságnak megfelelően. Erre a herceg, mellőzve a többszöri félbeszakításokat, eképfolytatá beszédét: Nem fogadom el a rendutasítást: az a mi itt szomorú emlékeim nevezetűk, dicsőség egész hazánkra nézve. (Élénk tiltakozások.)

Szónok kijelenti, hogy midőn a forradalomról szól, ez alatt azt érti, mi ebben józan, jó és hasznos; a III. Napoleon szavaira emlékezteti a hallgatóságot, melyeket ő maga 1856-iki senatus előtt a trónutódságról mondott. A trónkövető, így szólta az aszszár, nem egy család, hanem egy egész ország származéka, és az uralkodó család főnöke a legelső állampolgár... (Tetszés.) Ha önök azt hiszik, hogy a trónutódság az utódnak csak akkor kölesönöz örökösölési jogot, ha az előhaladó eszmék élén áll, ugy egyet értünk, hanem ugy félreértjük egymást. Engedjék meg önök nekem, hogy a császárságot úgy irjam körül, a mint én ezt értem, és a mint ezt a maga részéről Larochejaquelin ur is értelmezi. A császárság, kifelé dicsőség; az 1815-ki szerződések megsemmisítése; Olaszország egyesége; melynek felszabadításában és újra alakításában mi is résztvettünk. Belülről pedig a rend, mely nélkül semmi sem létezhetik, az okos és komoly szabadalmak összefoglalma, mely alatt a sajtószabadságot a közoktatási határtalan szabadságot, minden vallási gyűlékezetek megtartása és azon középkori vakbűttség fenállása nélkül, mely imponálva a visszatérésre unszol. (Heves félbeszakítás.)

A herceg, nagybátyjára hivatkozik, ki 1851-ben kimondta, hogy Franciaország kormányait a 19. században nem buktatták meg, hanem maguk rohantak az örvényes mélyeségbe. Larochejaquelin politikája szövetség Ausztriával. Ez annyit tesz, mint az olasz egység megsemmisítése s a pápa világi hatalmának egészben visszaállítása. Bent azt kívánja Larochejaquelin, hogy a „Siécle“-től kezdve „Debats“-ig s a „Constitutionnel“-t is beleszámítva, minden lap elnyomassék.

S e nagy hecatombe-on tul mi marad? Megmarad a „Gazette de France“, a „L. Union“ a „Le Monde“, a l'Ami de la religion“ s talán az sem fog fönnállhatni újabb átalakulása végett. Ilyen volna a társadalom Larochejaquelin kívánata szerint, ez lenne jövőnk, melyért rajong. Szóval uraim, e rendszer (sajnálom, hogy kissé élénknek kell lennem, de a szenvedély szenvedélyt költ) tudjuk uraim e rendszer micsoda? A halvány félelem külföldi szuronyokra támaszkodva! E rendszert nem akarjuk, nem lesz a miénk! Ha e politikát valaha siker koronázná, ha a forradalmi elvektől abstrahálni lehetne, akkor a császárság léte alapját vesztén el, akkor nem maradna bátra más, mint a bordeauxi herceg megbívása, hogy a trónon III. Napoleon helyére töljön (nagy megilletődés). De én nem féltém hazám nagy kormányát! Ez a nép szívében van gyökerezve. Mig kifelé a nemzetségek érdekeit képviseli, mig bent a tömeg érzelmetével szövetezik, a pápi part minden örökösödésével daczolhat. III. Napoleont csak akkor félténém, ha a néppel meghasonlanék.

Mindketten a császárságot támogatjuk, Larochejaquelin és én, de különböző módon. Álláspontjaink annyira elkeneköz, hogy nem találkozhattunk. Önök azt akarják, hogy a császárság visszafelé menjen. Mi emeljük paizsunkra, azt mondván neki: Menj a haladással előre. Haladj a nép javára, mely bizik benned és tisztel. Lám Larochejaquelin ur, elveink nem azonosok; de előéletünk is különböző. Mig ön elődei elveikhez és lelkiismeretükhöz híven, a haza szívet polgárháborúval marcangolták, a mieink Watterlonál, az ellenforradalom golyóitól átfurva estek el. (Élénk mozgalmak.)

Nem szándékom élénkíteni a vitát; sőt iparkodni fogok, hogy azon nyugodtsággal folytassam, melyet a tárgy kíván. Engedjék meg, hogy egy személyes emlékeztést hozak föl. Egy gyűlékezeten, hol jelen valék, s hol a szenvedélyeket sokszor és erősen izgatták, Bugeaud marsall a szószekekre lépett, hogy társait nyugalomra intse, mitűn a többségnek jobban kell mérsékelnie magát a kisebbségénél. Kövessék uraim önök is ellenünkben Bugeaud bölcs tanácsát. (Nevetés, zaj.)

Elnök: A tanács nagyon jó de a mérséklet a kisebbségnek is szükséges, kell, hogy mindenki előtt szabály legyen. (Helyeslés.)

Napoleon hg.: Persigny gróf barátom azt mondá, hogy mindenütt azt vélték hallani, mintha így fejeztem volna ki magamat: A bas les prêtres! (Le a papokkal) ez bizonyítja, mennyire sajnosok e zajgások, mert akadályozzák a szavak megértését. Ugy mondám: A bas les traîtres! (Le az árulókkal!) nem pedig a bas les prêtres!

Elnök: Fogadják el önök a helyreigazítást a helyett hogy ellenmondanak.

Napoleon hg.: Nem szoktam visszajárni véleményem kimondásától. Ha van hibám, ez a nagy nyíltság. A föllírt vita folytatásánál lesz alkalmam nem a papok, de a pápi part kitörései ellen szólanom. S akkor, ha ez ifjú hévnek végetvetnek, (nevetés) azt látandják, hogy midőn véleményemet kimondom, nagy őszinteségről és becsületességről teszek tanuságot. (Folytassa!) Nem mulatságból fogtam a szóláshoz. Azt mondám, hogy azon magyarázat, melyet Larochejaquelin a császárságról mondott, bosszantó s megakartam mutatni, hogyan értem a császár és császárság küldetését. A szónok befejezőleg saját politikáját ismétli s Thiers egy mondatát idézi. Thiers azt mondá, hogy minden ujszülött szabadságban egy-egy uj szövetséget nyer Franciaország. E szerint a forradalom határozott pártbívénem mondja magát. Szükséges, hogy a mérsékelték vezessék. De ha a radikálok kezébe kerülne is: Thiers mindig forradalmár maradna.

(Hosszas izgatottság követi a szónoklatot. Az ülés egy óranegyedre felfüggesztetik.)

Napoleon herceg beszéde éles bírálatokra szolgáltatott okot a császár környezetében. A császár azonban, mint a „Köln. Ztg.“-nak írják, nem osztozik környezetének elégtelenségében. Ő felsége bosszankodását nyilvánította a felett, hogy egy oly magasállású testület mint a senatus, méltóságához annyira nem illő jelenetekre engedte magát ragadtatni. Ellenben igen jól esett ő felségének, hogy a császárság demócrat eredete kimutatott. Népszerűt és szabadelvű körökben a legjobb benyomást tette a herceg beszéde, s hir szerint a munkások köszönő feliratot szándékoznak hozzá intézni, hogy a francia forradalmat pártolta.

Egyébiránt a senatusbeli jeleneten kívül még két nevezetes s lehető következeiseire nézve sokkal nagyobb horderejű napi esemény nyugtalanítja jelenleg Párisban a kedélyeket. Egyik Montauban tábornok datotiajának kérdése. A császár törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozó testület elébe, hogy e jeles fővezérnek, ki Franciaország lobogóját a 200 millió lakosú kínai birodalom fővárosában kinttette, 50,000 frank évi díjt szavazzasson meg. Mielőtt azonban e törvényjavaslat tiltezes tárgyalás alá került volna, a törvényhozó test ellene nyilatkozott a datotia elvének. Ezt megtudván a tábornok, levelet intézett a császárhoz, melyben kéri, hogy a neki adandó évdíjra vonatkozó javaslatot vegye vissza, mitűn az neki rendkívül fájna, ha személyes érdekei miatt a császár eszméje s a hadsereg dicsősége vita tárgyává lennének. Mire a császár azt válaszolta, hogy a javaslatot nem veszi vissza. Mindennek szabad akarata van, mondja a császár válaszában; de ő felsége, mint a polgári és katonai érdemek kötelezett bírja, tudára kívánja adni a hadseregnek és az országnak, hogy egy példátlanul álló vállalatot nemzeti jutalommal ohaított megtisztelni. E közben a javaslat bizottmányilag tárgyalatván, egyhangulag elvetették. A császárnál kísérlet lön téve egy közvetítő javaslat elfogadására, de a melyet a császár visszautasított. A törvényhozó testület bizottsága azonban mindezek után is szilárdul megmaradt határozata mellett, a mint ez tegnapielőtti távsürgönyünkben közölve volt. Ily öszszesütőkésnek, a császár és feltétlen engedelmesség hitelében állott törvényalkotói között, nagyszerű következményeit jóslgatják. Némelyek a törvényhozó test feloszlataáról s a senatus újra szervezéséről beszélnek. Mások ellenben azt hiszik, hogy a császárnak jelenleg nincs szándékában a feloszlátás, inkább felhasználja a jelen kamarák gyenge ellenállási képességét; de ezek is hozzátesszik, hogy a felsőház átalakítása alkalmasint első lépés lesz az alkotmány revisiojához.

A harmadik nagy esemény Párisban: egy diák-crawall. Renan tanár a college de France-ban febr. 22-dikén az ind-európai vallásokról tartott előadást. Az „Opinion“-ban egy nappal előbb jelentette, hogy az ultramontán párti diákok tüntetésre készülnek Renan ellen, s felhívta a másvéleményű fiatalokat, hogy tömegesen jelenjenek meg az előadásra, s gátolják meg a tüntetést. Meg is jelentek mind öszsze valami hatszázan. Mielőtt a tanár megérkezett volna, az ultramontánok légrázó orditozásba törtek ki Geroult, az „Op. nat.“ szerkesztője ellen; mire az ellenfél viszonzá: „Le a jesuitákkal!“ Midőn Renan a terembe lépett, a vihar egész dühében kitört. Egy óranegyedi parlamentirozásba került a tanárnak, mig előadását elkezdhetette s be is végezhetette ugyan, de folytonos belkiáltások között: „Éljen Michelet! Éljen Favre Gyula! Éljen Hugo Victor! sat. A tanár azon mondatára, hogy a francia forradalom többször compromittálta a szabadságot kicsapongásai által, a terem két pártra oszlott, egyik felöl „igen! igen!“-t, másfelöl „nem! nem!“-et kiabáltak. Mig ezek benn a teremben eképfolytak, kiűn az épület előtti téren is nagy öszszecsoportozás lett. Azonban még vége se lett az óráknak, rendőrgyűzők jelentek meg s oszlatták szét az épület előtti téren öszszegyűlt néptömeget. Befogatások is történtek.

Németország. A porosz napi sajtó folyvást Olaszország elismertetésével foglalkozik, mint előtte legérdekesebb tárggyal. Az elismerés csakugyan meg fogna történni, de ugy, hogy a porosz udvar csak Viktor Emanuelnek, mint Olaszország királyának ezimet fogná elismerni; mi annyit tenne, hogy Poroszország nem terjeszt ki elismerését a jelenlegi olasz királyság birtokszerzeményeinek jogezimére; nem akarja szabad elbátározását bizonyos eshetőségekre feladni; valamint ellenzését sem az olasz király némely követeléseir irányában.

Rechberg grófnak Bernstorff gr. utolsó sürgönyére vonatkozó felelete, hir szeriut, e hét első napjaiban volt Bécsből elindítandó. Hogy ezáltal a két német hatalom közti viszonyok javulnának, senki sem hiszi.

Görögország. Athene, febr. 22. A király visszajött. Az argosi csapatok egész egy óranegyedni közelségre nyomultak elő Nauplia felé. E város mind szárazsi, mind vízi oldalról teljesen el van zárva. Hatvan ember szűkött át a felkelőtől a királyi hadsereghez. Triplicizában forradalmi zavarok ütöttek ki. A kormány a fenyegetett tartományokban általános ujonczosozást akar végbevitetni. Itt esend van; azonban a kávéházak zárva vannak, s az utcák katonasággal megrakva.

Mexiko. Amerikai tudósítások egyáltalában nem oly rózsaszínben tüntetik fel a mexikoi ügyet, mint eddigelő

francia lapok tévők. Angliában már többé semmi csalódásban nem élnek azon eshetőség iránt, hogy az egész expedíció a szövetségeseinek egy tisztességes visszavonulásával végződik, miután a mexikói nép ellenállási ereje naponta fejlődik, s a sárga láz hónapjai, melyek az oda nem szokott idegenekre nézve oly veszélyesek, közel vannak.

A „Patrie”-nak írják Veracruzból: Doblado tábornok, kire Juárez elnök teljes hivatali hatalmát átruházta, még fanatikusabb, mint előde. Egy jan. 3-án kelt kiáltványában mindazon idegeneket, kik a kormány által határozott kényszer-adót megfizetni vonakodnak, a mexikói törvények teljes szigorával fenyegeti. Mondják, hogy e fenyegetésnek már is oly következményei voltak, hogy Ausztria, Porosz- és Oroszország felhívta érezték magukat a Mexikóban élő idegenek érdekében tiltakozni. A „Patrie” tudósítása szerint a nép nincs megelégedve Doblado intézkedéseivel s a tartományok nagyrésze felmondta az engedelmességet a központi kormánynak. A szövetségesek jan. 19-én egy erős tájszemlést tartottak a Jalapa völgy felett egész 25 kilométernyire Veracruzról, de sehol sem akadnak mexikói csapatokra. Mondják, hogy városokon és falukon rokonszenven fogadták őket.

Ujabbak. A birodalmi tanács alsó házában martius 1-i ülésében Giskra indítvány, hogy az ügyvédek mindenkiére nézve, a ki bebizonyítja, hogy bír a törvényes kellekkel, szabaddá tévessék, és hogy ezen kelleket a bizottmány tegye javaslatba, elfogadtatott. A következő ülésre az ipartörvény revíziója tűzött ki.

— Berlin, márt. 1. A „National Ztg.” jelenti: Az Olaszország elismertetése iránti indítványt a

követekháza bizottmányának összes szavazataival egy ellen elfogadtatott. A kormány kijelentette a bizottmánynak, hogy a tanácskozásban nem vehet részt, miután az indítvány befolyást igényel az európai politika függő kérdéseire.

— Brüsszel, márt. 1. Az „Indep.” írja: Thouvenel Metternich herczegnek a Napoleon herczeg senatusi beszédére vonatkozólag emelt panaszára, azt felelte, hogy a kormány azon beszédért minden felelősséget elutasít magától; egyszersmind megígérte, hogy a legelső alkalmat fel fogja használni az Ausztria és Franciaország közti kitünő viszonyok constatirozására.

— London, márt. 1. A felsőház tegnapi ülésében Russel így nyilatkozott: A francia követ s más tengeri hatalmak képviselői kérdést intéztek a kormányhoz, minő állást veend Anglia az amerikai déli kikötők iránti kérdésben. Szóla őket feleletében a Lyons-hoz intézett sürgönyére utasította. Seward értesítette Lyons-t, hogy a kövek súlyosztása a kikötőkben nem fog folytatni. Ugyancsak Russel mondja: Tudós írást kapott egy nápolyi kiáltványról, mely a kormány felhatalmazása nélkül tettett közzé, s melyet a kormány visszahuzatni és megsemmisíteni parancsolt. Ricasoli constatirozta, hogy több kerületben szigorú rendszabályok alkalmazása vált szükségessé a rablócsapatok ellen; mindamellett a kor-

mány parancsot adott, hogy e rendszabályok embe-riességgel hajtassanak végre.

— A lengyelhatárszérlől sürgönyzik febr. 28-ról: Varsóban tegnap az elesettek évfordulati napján ropant tolongás volt minden templomban. A városban számos őrscapatok czirkáltak. A csend sehol sem zavartatott meg.

— Konstantinápoly, febr. 28. A triplicizai mozgalom teljesen elnyomott. Egész Peloponnesusban tökéletes csend uralkodik. Február 20-án egy kis esetepaté volt Nauplia előtt. A felkelők nagy veszteséggel vissza verettek. A kormány abban fáradoz, hogy a rendet legkevesebb áldozattal állítsa helyre.

— A „Köln. Ztg.”-nak írják: A kormánybiztos tudósításokat kapott arról, hogy Amerikában a csatázó felek között békealkudozások folynak, és pedig, mint mondják, a kezdeményezés északról jött.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Martius 3-án: Nemzeti kölesön 84.5. 5 % Metalliques 70.30. Bank-részvény 826.—. Hitel-részvény 199.20. Váltó Londonra 137.80. Ezüst 136.50. Arany 6.55.

Február 28-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országi 70.50. Erdélyi 67.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(512) Sz. 228 1862 Haszonbéri hirdetés.

Sz. kir. Kolozsvár városának a hidkapu előtti 8 kerekű, és a sétater szélében ugynevezett libuczgáti 4 kerekű szamosvizi lisztelő malmái, az azokhoz tartozó lakrészek, vasművesi alkalmatosság, és kertek, még a képviselő közgyűlésnek folyó évi január hó 4-ről 3 sz. alatt hozott végzése nyomán, f. 1862-iki április 24-től kezdődő három évre az az 1865-iki április 24-ig terjedőleg, haszonbérbe adni határozatván; e végre f. év martius 15-én a városházánál tartandó nyilvános árverésen 400 oszt. frt frt bánatpénzzel ellátva megjelenni bérhíványok fölhivatnak.

A föltételeket tartalmazó kötlevéli tervet, addig is láthatni a hivatali órákban a majorságiügyi előadó 9 számú hivatali szobájában, akár a város gazdai hivatalnál; de az árverezés előtt is felolvastatnak. —

Sz. kir. Kolozsvár város Tanácsától, februar 27-én 1862.

(507) h. sz. 2612 1862 Hirdetmény.

29. Ezennel közhírré tétetik, hogy a folyó 1862-ik év martius hava 1-ső napjától kezdve, a Gyula-Fehérvár déli végén felállított utvam csak két uti mértföld után esendő egyszerű mértékben 4—2—1-krjával, egy igás, vagy nagyobb és kisebb hajtott marhától, valamint ellenkezőleg, ugyanazon naptól kezdve, az eddig a fejevári utvam állomással egyesítve volt I osztályu hidvám 2 kr., 1 és 1/2 krjával az Ompoly hidjánál, éjszakra Fehérvártól az ugynevezett „Praternél” külön fizetendő léssz.

A cs. kir. országos pénzügy-igazgatóságtól, N.- Szebenben, februar hava 17-kén 1862.

NEM HIVATALOS.

(505) Eladó ARANY és EZÜST bánya.

A kishányai Ferenc és Zsigmond bánya-társulatnál 40 vagy több banya részvény is igen kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni: Dékány Ernő bányai igazgatóval, Kishányán.

(506) A N.-enyedi ref. collegiumnak nemes Alsó-fehérvármegyében Vingárdon, — mérnöki pontos új felmérés szerint 420³/₄ hold szántó, 273²/₄ hold kertek és kaszálók, 24²/₄ hold szőlőtermőkből álló földbirtoka, évenként hozzáadandó 8 hold területi sarj-erdő faizási és kormamrlási jogával, a tiszti cseresepes jó köházsal és minden ehhez tartozó gazdasági épületekkel, ezen 1862-ik év április havától kezdve hat évre, még folyvást haszonbérbe adandó.

Mely jószágnek kiadási feltételei iránt, ez év martius hava 15-ig még tudakozódni és egyezkedni is lehet: N.-Enyeden iskolai igazgató gondnok Fosztd Ferenczettel.

(453) 1/2 | (2—2)

WOLFF J.

MAGYAR KIRÁLY” czimű gyógyszer-tárában Kolozsvárt legjutányosbb gyári áron, és eredeti friss minőségben találhatnak:

Mindenféle hasonstenvi, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szerekben is. Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebései eszközök.

Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Külföldi:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR, dr. Gölis-től Bécsben. Valódi SEIDLITZI POR. Valód friss csukamáj-olaj.

(Dorsch Leberthran-Öhl.) Palaczkokban, és font számra.

Bilini szelelték, emésztő szer. Giliszta Chocoládé és pogácsák. STEIER FÜNEDV, mellbetegeknek. Valódi augsburgi élet-essentia, dr. Kiesow-tól. Ideg- és izom-essentia G. J. Engelhofertől. Növény fog-essentia Thausig bécsi fogorvostól.

(410) Uj országos vásár. (2—3)

M.-Bánd helységének két országos vásár tarthatása engedélyeztetett. — Egyik május 1-ső és a másik october 31-k napjára. Mindkettőt megelőző háromnapig tartandó juh- és három napi egyéb barom vásár. Életbe is léptetik f. évi május 1-ső napján. —

Nyomatott az ev. ref. fötanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

(511)

Alóli tisztelettel tudatja a nagy érdemű t. cz. városi és vidéki közönséggel, miszerint nála ezután is, mint néhai férje asztalos mester Aranyos Mihály életében a legkorszerűbben és ezélnak megfelelőleg készült asztalos munkák találhatnak. Felvállal minden ezen asztalos ipar-ághoz tartozó munkálatokat, a legillendőbb és előre kialakuló ár mellett —

Készít továbbá koporsókat, legyenek azok fenyő- vagy diófából megrendelve. — Tudára adja egyszersmind a nagy érdemű t. cz. közönségnek azt is, hogy jelenlegi bel- magyartezai szállását elhagyva, folyó évi Szentgyörgynapkor saját szentegyház-utcai házához költözend. —

Özv. Aranyos Mihályné.

(2—3)

STRIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

SCITOVSZKY JÁNOS

bibornok, esztergomi érsek Magyarország herczeg Primása arcképe 2 ft.

B. Jozsika Miklós arcképe 2 ft.

CSALÁDÉLET.

REGÉNY két kötetben írta Józsika Julia, 2 kötet 2 ft. 50.

A menekültek Londonban.

REGÉNY három kötetben írta Mühlbach L. a II-ik kiadás után fordítá Aranka Ára 1 ft. 50.

NEFELEJTSEK.

Írta Beniczky Emil. Ára 1 frt 20 kr.

Ugyanott kapható:

Rövid utasítás a kerti magvak tenyésztesére. Írta Ördödi István Károly. Ára 40 kr.

Utazás Keleten. Írta Orbán Balázs. 6 kötet. Ára 6 frt.

Az anyátlanok életharcai. Történeti redény IV. Béla korszakából. Írta Lapsinszky János. 4 kötet 4 frt.

Rákóczy Ferencz. Magyar életkép. Írta Mühlbach Luiza. 3 kötet. Ára 1 frt 50 kr.

Népnevelők kalauza. Kerületi tanfelügyelők, igazgatók, hit-elemzők s tanítók használatára írt évkönyv. I-ső évfolyam 186³/₄ tanévre. Több tanférfi s ügybarát közreműködésével kiadták Szanter Antal és Varga Ferencz Pécselt. Ára 1 frt.

Kilencz év egy számüzött életéből. Írta gr. Wass Samu. I. kötet. Ára 2 frt.

A magyar csödtörvény és csödeljárás az 1840-dik évi XXII. és 1844-ik évi VII. törvényekkel. Az ország-bírói értekezlet által javaslatba hozott ideiglenes törvénykezési szabályok szerint egybeilleszté Szeniczey Gusztáv, kir. váltó-felügyelői bíró. 2 frt.

A magyar királyok hadjáratai, utazásai és tartzkodási helyei. Ráth Károly Györmegye levéltárnoka, főjegyzője s a magyar tud. akad. lev. tagjától. Ára 2 frt 40 kr.

THALIA, zsebkönyv 1862-re. Kiadták Fésüs György és Toldy István. Ára 1 frt 20 kr.

Honvéd-élet 1848—49-ből. Humoreszkek, életképek és beszédek. Írta Szokoly Viletor. Ára 1 frt 20 kr.

Sebész-bonczatani kalauz. Fergusson Vilmos szerint magyartá Plihál Ferencz orvos-növendék. Ára 70 kr.